

Президент Рузвелт вернув на рідну землю

ВАШИНГТОН. — Після 33 днів відсутності президент Рузвелт вернувся до Злучених Держав. Він виїхав з Вашингтону 11. листопаду, відбув у Каїро в Єгипті конференцію з британським прем'єром Чорчилем і китайським президентом Чянґ-Кай-шеком в днях 22. — 26. листопаду, опісля брав участь у конференції в Тегерані в Персії в днях від 28. листопаду до 1. грудня 1943, з Чорчилем та советським маршалом Сталіном; потім відбув конференцію з турецьким президентом

Ісметом Інону в Каїро, 4. — 6. грудня. Перелетівши понад півночі Північної Африки, де німецький маршал Ромель цофався перед британсько-американськими військами, Рузвелт відвідав ще острови Мальту й Сицилію, та відбув різні військові конференції в справі наїзду на Європу. Вернувши до Злучених Держав застав тут заповіджений залізничний страйк і спір конгресу проти субсидій та нового податкового закону.

ДВА ЗАЛІЗНИЧІ ПОТЯГИ РОЗБИЛИ, ПИВТОРИ СОТНІ ЖЕРТВ.

ЛОМБЕРТОН (Порт Каролайна). — В сусідстві цієї місцевості розбився залізничний потяг Тамаямі Вест Ковст Чемпіон, який їхав з півночі на південь до Флориди. У місці катастрофи були поломані рейки, і це було причиною нещастя в четвер 16. грудня вчасним ранком. Серед крику ранених надіхав другий потяг, що віз вояків на свята з півдня на північ і наїхав на розбиті вози першого. Досі нарахували 70 трупів, понад 50 потовчених.

ЖЕРТВИ НЕ ПОВИННІ ВБИВАТИ ВІРИ В САМОСТІЙНІСТЬ.

В аргентинським „Переломі“ пише В. Самітний „на українсько-польські теми“ і кінчить ось так:

„Трівкість Польської Держави без Самостійної України поруч — є досить проблематична. Таким лише чином можна зясувати повстання польського уряду в Москві. Лише зневіра у власну національну силу, у власних провідників, і страх за майбутнє могли штовхнути групу поляків у Московщині на пристосовання, вкладаючи добровільно свої шиї до московського ярма.

„Міліонні жертви не можуть вбити волі українського народу до самостійного життя. Заяви українських чинників за кордоном для захисту українського національного імені не є бідканням на злу долю, чи на нерозуміння чужинцями українських змагань, як це дехто зясовує, а попередженням на будучину тим, що мають до страчення значно більше, бо Україна не може бути постійним заборолом, де мають розбиватися і завбирати по черзі татарська, комуністична й інші навали. Вона також хоче і має право зайняти відповідне місце в вільній родині щасливого людства. Час той не далекий!“

НАЦІСТИ ЗАКЛАДАЮТЬ В ШВЕЦІ ІНФОРМАЦІЙНІ БЮРА.

(ОНА). — Закордонні кореспонденти відкрили в Стокгольмі кілька пресових й інформаційних бюр, яких цілею є ширити нацистську пропаганду і вибілювати за границею німецьких та малярських злочинців. В тих бюрах крутяться переважно не-німці, а їх сателіти, себто маляри, словаки, румуни, хорвати й інші слов'яне, що в меншій чи більшій мірі співпрацюють з нацистами. Використовуючи шведську невтральність, вони зносяться з накомими в Англії й Америці журналістами і передають їм інформації, в яких вибілюють своїх однодумців від виповнених ними звірств.

Найбільшу активність виявило дотепер малярське інформаційне і пресове бюро. Воно випускає бюлетени, в яких старається опрацювати пануючу в Малярщині нацистську кліку, що нібито вона не має за собою ніякої змази та що Малярщина, вступаючи до війни по стороні Осі, тільки бажала відібрати в сусідів свою землю, втрачену в першій світовій війні.

АМЕРИКАНСЬКІ ПОЛЯКИ З ПОЛЬСЬКИМ УРЯДОМ.

Рада Польонії заявила в Шікаґо через свого президента перебуваючому в Америці Яна Квапінському, заступникови прем'єра польського уряду, що ціла „Американська Польща“ має довіря до польського уряду, та що він може завжди рахувати на її полертя. Квапінські обороняє приналежність „східних кресів“ до Польщі.

Теж доносять, що польські організації та громади в Америці засипують департамент стейту і президента Рузвелта резолюціями в справі ратування старих границь Польщі.

АМЕРИКАНСЬКІ ВІЙСЬКА ЗАЧАЛИ ІНВАЗІЮ НОВОЇ БРИТАНІЇ.

З головної альянтської квартири на Новій Гвінеї подано в п'ятницю комунікат, що шеста американська армія під генералом МекАртуром зробила в середу ранком наїзд острова Нової Британії, зайнятої японцями посілоти Великої Британії, що лежить на дорозі до Філіппин. Інвазію

почато наступом на півостров Араве, на південно-західному кінці Нової Британії.

Перший напад удався й американські війська осіли вже на острові. Японці були заскочені сильною операцією з воєнного корабля й бомбардуванням з повітря.

КОМУ В НІМЕЧЧИНІ НАЙГІРШЕ?

Воєнний біженець, що перебував в Німеччині три роки, прибувши до Швейцарії тепер розповідає про те, що діється в Німеччині. Згідно з тим, що передає за ним ОНА, то „німці ще мають велику силу“, не зважаючи на величезні воєнні втрати, як і ті, що їх поносять через бомбардування Альянтів. Перебуваючи в каторжних таборах, біженець розповідає, що нацисти дуже пильнують чужинецьких робітників, щоби не сходились і не змовлялись, а рівночасно витискають з них останню силу. Та з усіх чужоземних робітників, каже очевидець, таки найгірше живеться українцям, москалям і білорусам, яких має бути в Німеччині біля трьох мільонів. Але з ними, казеться далі, мають німці теж і найбільше клопоту та найбільше їх бояться.

МІГ БИ, АЛЕ НЕ ЗРОБИВ І НЕ ЗРОБИТЬ.

В часописі „Кур'єр Польські“, що виходить в Буенос Айрес, пише поляк Іпогорскі - Ленкевіч, що польський уряд міг би поставити в міжнародній площині справу української незалежності, очевидно роблячи це в своїм власнім інтересі, присвячуючи цій справі свої звязки, впливи і засоби...

Певно, що „міг би“. Певно, що повинен був це вже давно зробити і то з добре зрозумілого власного інтересу, якщо хоче бачити вільну і самостійну Польщу. Але фактом є, що він цього не зробить.

ЧЕХИ ВТЯГАЮТЬ ПОЛЯКІВ ДО СПІЛКИ.

Бюро Райтера подає, що чехословацький уряд на вигнання віднісся офіційно до польського уряду на вигнання, щоби Польща прилучилась до цього договору, який Чехословаччина вже заключила з Советським Союзом. Наразі не знати, що з цього вийде, бо польський уряд ще не проголосив свого офіційного становища до чесько-советської співпраці.

НІМЦІ ЗБОМБАРДУВАЛИ 17 КОРАБЛІВ У БАРІ.

Німецькі літаки наскочили дня 2. грудня несподівано на італійський порт Барі та нарobili великого спустошення в альянтських кораблях, що стояли в порті. Втрати в кораблях подають на 17 торговельних кораблів, в тому числі 5 американських. Згинуло при тому коло тисячки людей.

ЗНОВУ БОМБАРДУЮТЬ БЕРЛІН.

У четвер вночі поважний відділ британських літаків бомбардував знову Берлін. Як признає німецька новинкарська агенція, атак був виконаний на велику скалю. — Були в той час рейди й на інші німецькі міста.

ЧОРЧИЛ ЗАНЕДУЖАВ.

У британському парламенті подано до відома, що десь на Середньому Сході британський прем'єр Чорчил лежить хорий на запалення легенів. 69-літній британський політик переходить уже вдруге таке запалення цього року.

ГАБСБУРГИ ВЕДУТЬ СИЛЬНУ ПРОПАГАНДУ.

Консервативні англійські кола як подає ОНА, помагають Габсбургам дістатись на престіл тої Австрії, що малаб повстати по війні. „Ревю оф Ворлд Аферс“ пише, що як прийде на чергу відновлення австрійської держави, то там будуть три політичні групи, з яких монархісти можуть мати найбільшу популярність. Журнал пише про Габсбургів як найбільш характерний та інтелігентний монархістичний рід в Середній Європі. Каже, що молоді Габсбурги мають добре виховання, та що Австрія повинна їх використати, бо кращих державних представників не має. Та англійські й австрійські ліберальні кола переконані, що та пропаганда Габсбургам ніщо не допоможе.

АМЕРИКАНСЬКІ УКРАЇНЦІ! Пам'ятайте, що воєнний бонд у вашій хаті, це доказ вашої влячності до тої землі, що вас прийняла за своїх синів і дочок.

"SVOBODA" (Ukrainian Daily)

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc., at 81-88 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

ГОВОРИМО ПРОТИ ВОВКА, СКАЖІМ І ЗА ВОВКА

Робітники п'ятох великих юній залізничних робітників голоували оноді над своїм домаганням підвишки заплати, а спеціально над питанням, чи виходить їм на страйк для перепертя домагання підвишки робітничої заплати. 98 процентами голосуючих вони рішили на страйк, якщо їх домагання не будуть виконані. При своїм голосуванні робітники зазначили, що вони добре розуміють, що такий страйк може означати поважний удар для воєнного зусилля краю.

Вислід голосовання, а ще більше це виразне зазначення свідомости, що такий страйк означав би, викликав цілу хвилю протестів збоку газет. Вони питаються: звідки в них робітників узялася така відвага? Чи вони не знають, яку приємність зробить Гітлерови такий страйк? І який удар він представляє в демократію? Чи не знають вони, що Гітлер власне на це розчисляє, що демократичні країни, пущені самопас, мусять власне в ось такий спосіб розлітатися?

Висказавши такі озлоблені погляди, газети стали кликати поліцію: стали домогатися, аби конгрес заборонив тепер страйки, якщо не самі юнії. Конгрес кличуть тому, бо мовляв, це конгрес тому винуватий, що досі такі річи не були унеможливлені. Попри конгрес часописи винують теж уряд, котрий видно мав щось таке зробити, аби до такого страйку не допустити. Йдучи ще далі, газети найшли, що джерелом домагання підвижки заплати є справжня підвишка, дана іншим робітникам. Видно уряд мав би до цього якось не допустити.

Словом, розбалакалися газети й розмахали руками, показуючи пальцем на всі сторони, шукаю-

чи винуватців за постанову залізничних робітників вийти на страйк. Дивно одначе, що газети не доглянули ще одного жерела, з якого могло вийти домагання підвишки, а саме вид підприємців, котрі на один бік кричать проти робітничих домагань підвишки як порушення воєнної дисципліни, воєнного зусилля, а на другий бік самі або й землю порушують, аби не дати урядови чи конгресови урвати собі хочби одного centa зо своїх мільйонних воєнних зисків.

Добре кажуть газети, що конгрес можна винувати за цей стан американського громадянства, але не через те, що нібито конгрес не заборонив робітничих страйків, а через те, що конгрес аж надто часто дає собою образ вузьких себелюбів, що всі тягарі пробують скидати зо своїх на чужі плечі. Якби конгрес світив приміром посвяти особистих інтересів для загального добра, в цьому випадку для воєнного зусилля, то певно й в громадянстві менше було би безоглядних постанов груп про власні інтереси, без оглядання на інтереси інших груп, а то й цілого краю.

Коли газети висиплюються з гострою критикою проти робітників за їх постанову страйку, то цим вони нездорового стану зовсім не поправляють, якщо вони не атакують рівночасно всіх подібних групових явищ, деб вони не являлися. Коли з проповіддю патріотизму звертається тільки на адресу робітників, а підприємцям за таке правильно потурається, то газетне писання, замість переконувати робітників, доливає тільки до огню оливи, бо до почуття економічної кривди доливає ще почуття впертого нехтування слухних інтересів.

НІМЦІ ЗІБРАЛИ В ГАЛИЧИНІ ВЕЛИКУ СИЛУ ВІЙСЬКА

З Будапешту, як подає ОНА, доносять, що німці зібрали в Галичині велику силу війська. Біженці оповідають, що перед кількома місяцями, як німецькі війська цофались на советсько-німецькому фронті на захід, то галицькі міста і села так були набиті німецьким військом, що не було де голці впасти. Німецькі вояки зідали все, як саранча, так, що як хто не вспів поховати або закопати надбані харчі, то сьогодні напевно в голоді проклинає німецьку армію й її командантів.

Біженці кажуть, що німці за-

бирали в селян все, що їм в очі впало — хліб, сир, муку, овочі, молоко, кури, свині і худобу. Правда, кажуть біженці, німці давали за те якісь посвідки, але що голодному чоловікови з посвідки? Селяни зразу впиралися, а жінки плакали і благали німців, щоб не брали з хати останний бохонець хліба, чи останню курку, але вони не звертали на це ніякої уваги. А як хто надто голосно протестував, того раз тягнули до команди на допити і били.

Офіцерня, кажуть, розпивалася, гуляла й насилувала місцевих дівчат. І то не принагідно, а систематично. Як армія мала приїхати, то місцева німецька поліція збирала в даній місцевості

найкращих молодих дівчат і замикала їх в домах, де мали заквартирувати офіцери. Це було день, два, а часом і тиждень наперед. Дівчатам казали купатися і приборатися, бо нібито їх мали посилати до Німеччини на роботу, але ціла справа кінчалася тим, що як зявилися офіцери, то, випивши, насилували і бавились, поки нещасні жертви могли дихати. Так, кажуть біженці, було в кожному місточку чи селі. Галицьке населення ніколи не забуде німецьких звірств!

Втікачі оповідали, що як вони збиралися переходити малярську границю, то німці також збиралися до виїзду на схід, але раз мала приїхати друга німецька армія, яка певно грабувала населення і деморалізувала молодь в такий самий спосіб, як і попередна.

EVERYBODY SAVING IN
EVERY PAYDAY WAR BONDS

ЧЕСТЕР, ПА!
ДІТИ УКРАЇНСЬКОЇ РІДНОЇ ШКОЛИ
— відіграють —
**CHRISTMAS IN THE
COBBLER SHOP**
— та —
ПРОСЬБИ ДО СВ. МИКОЛАЯ
В НЕДІЛЮ, 19. ГРУДНЯ 1943
(DECEMBER 19, 1943)
В ГАЛІ У. Н. ДОМУ
при 4. і Ворд уллиці,
По виставі відбудеться
РОЗДАЧА ДАРУНКІВ
для старших і для дітей.
Початок у годині 7. вечером.
Вступ для старших 35 ц.
Діти 20 ц.

БАЙОН, Н. ДЖ., І ОКОЛИЦЯ!
УКРАЇНСЬКА ПРАВОСЛАВНА
ПАРОХІЯ
влаштовує представлення
**"СВАТАННЯ НА
ГОНЧАРІВЦІ"**
опера в 3-ох діях
В НЕДІЛЮ, 19. ГРУДНЯ 1943
(DECEMBER 19, 1943)
В ЦЕРКОВНІЙ ГАЛІ
39 W. 22nd STREET.
Початок у 5. год. пополудні.
Вступ 50 ц. Малол. 25 ц.
При плані — А. Івашків.
Режисер — Йосиф Буката.
Запрошуємо Вас до численної участі побачити це гарне представлення при прегарно змальованих декораціях пензля І. Букати, з чого певно будете вдоволені.
Комітет.

ЗНАГОДИ ПЕРЕХОДУ ДО ВЛАСНОГО ДОМУ. підприємство СУРМА продає за пів ціни дуже цінну книжку в двох томах п. н. СТРУНИ або Антологія Української Поезії від найдавніших до нинішніх часів, яку зладив Богдан Лепкий для вжитку школи й хати. Звичайна ціна \$2.00, тепер лиш \$1.00. Купіть цю книжку тепер, а в додатку ще дістанете стінний Календар на рік 1944 даром. Пришліть чек, або долара, в листі, адресуйте виразно так:
S U R M A
11 E. 7th ST., NEW YORK 3, N. Y.

Д-Р С. ЧЕРНОВ

● Гострі й хронічні недуги чоловіків і жінок — Шкіра й кров.
● Аналіз крові для подружого свідства.
● Гемороїди й желаяки лікується без операції.

223 SECOND AVENUE, cor. 14th ST., NEW YORK CITY, Room 14. GRamercy 7-7697

Офісові години 10—7:30; неділя 11—1:30.
Жінка-доктор до обслуги.

X & флюороскоп. — Екзамінація \$2.00.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

АМГЕРСТ, МАСС. — Річні збори Тов. ім. Юрія Вашингтона, від. 199, відбудуться в неділю, 19. грудня, в год. 2. пополудні, в домі п. Ковба, 398 Northampton Rd. Просимо всіх членів і члениць прийти, бо буде вибір уряду на 1944 рік. — Й. Доскоу, предс.; Г. Ковба, кас.; Г. Матурник, секр.

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ, ПА. — Місячні збори Бр. св. Юрія, від. 239, відбудуться в суботу, 18. грудня, в год. 8. ввечір. Бі учі справи буде полагаджувати секретар вже від год. 6. Тому, що є багато важних справ до вирішення, прийяність всіх членів обовязкова. — Уряд.

EVERYBODY SAVING IN
EVERY PAYDAY WAR BONDS

ІВАН БУНЬКО

УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК
заряджує погребамі по ціні так
низькій як \$150.

ОБСЛУГА НАЙКРАЩА
JOHN BUNKO
Licensed Undertaker & Embalmer
437 East 5th St.,
NEW YORK CITY
Dignified funerals as low as \$150.
Telephone: GRamercy 7-7661.

ПЕРШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ
ПОГРЕБНИК
НА ФІЛЯДЕЛЬФІЮ
І ОКОЛИЦЮ
**МИХАЙЛО
НАСЕВИЧ**
cor. FRANKLIN & BROWN STS.,
PHILADELPHIA, PA.
Tel. MARKET 1320.
ОБСЛУГА В ДЕНЬ І В НОЧІ.

**ПЕТРО
ЯРЕМА**
УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК
Занимаєсь похоронами
В BRONX, BROOKLYN, NEW
YORK І ОКОЛИЦЯХ
129 EAST 7th STREET,
NEW YORK, N. Y.
Tel.: ORchard 4-2568
BRANCH OFFICE & CHAPEL:
707 Prospect Avenue,
(cor. E. 155 St.)
BRONX, N. Y.
Tel.: MElrose 5-6577

\$150.00 ЦІЛИЙ
І ВИЩЕ ПОХОРОН
ОБСЛУГУЄМО В ПЕРТ АМБОІ
І ОКОЛИЦІ
KANAI KAIN
FUNERAL HOME
433 STATE STREET,
PERTH AMBOY, N. J.
Phone: Perth Amboy 4-4646